

Speech Chris Fonteijn

**11e Jaarcongres
Ontwikkelingen Mededinging 2013
9 oktober 2013**

(alleen gesproken tekst geldt)

Dames en heren,

Bedankt voor de uitnodiging om hier vandaag te kunnen spreken.

Wat kun u vandaag van mij verwachten. Eerst ga ik, met uw permissie even terug in de tijd.

Een jaar geleden stond ik hier als de beoogd voorzitter van een autoriteit in oprichting.

Nu een jaar verder is de Autoriteit Consument en Markt een feit.

Een organisatie waarin wij de kennis en kracht van drie afzonderlijke toezichthouders - Opta, NMa en de Consumentenautoriteit - hebben samengebracht.

En dat is - zo is in ieder geval mijn voorzichtige conclusie na 6 maanden - een goede zet geweest.

En dat is geen vanzelfsprekendheid.

U kent als geen ander de onderzoeken die aangeven dat de meeste fusies en overnames uitdraaien op een mislukking en leiden tot kapitaalvernietiging.

Overigens wil ik hier niet beweren dat alles van een leien dakje is gegaan.

Na enkele noodzakelijke ICT omzettingen werd ik op een gegeven moment direct door consumenten benaderd die vragen hadden over hun rechten.

Mijn persoonlijke telefoonnummer was per ongeluk - althans dat neem ik aan - op de website gezet.

Nu stel ik graag de consument centraal zoals u weet; maar deze invulling had ik daarbij niet meteen in gedachten.

Overigens zijn wel nog steeds druk in de weer om de ACM site- en dan met name de toegankelijkheid tot documenten van de drie oude organisaties te verbeteren. Ik weet dat dat voor u ongemakken geeft en ik wil hier aangeven dat wij daar begrip voor hebben en aan werken.

Nu terug naar vandaag, waar staat ACM nu

Naast ICT en huisvesting hebben we ook veel tijd besteed aan de ACM strategie.

Deze is in september vastgesteld

Dit raakt ook aan de cultuuraanpassing die nu plaatsvindt.

Karteljagers, regulators, consumentenvoorlichters en – beschermers moeten inzien dat we binnen ACM gedeelde belangen nastreven.

De strategie van ACM die onlangs is vastgesteld helpt ons daarbij en geeft intern en extern richting aan onze doelstelling en werkwijze.

Binnen ACM zetten wij ons zo iedere dag in om de meerwaarde van de samenvoeging te laten zien

Ik noem hierbij onze kernwaarden: open, onafhankelijk en professioneel.

Een voorbeeld van dit laatste is de ACM Academy.

Via ons eigen interne opleidingsinstituut zorgen wij voor een op de behoefte van medewerkers en organisatie afgestemde uitbreiding en ontwikkeling van kennis en competenties van onze medewerkers.

Op deze wijze worden onze medewerkers zich bewust van het krachtenveld waarin wij opereren en de instrumenten die wij hebben om onze taken te kunnen uitvoeren.

Daarbij is het van belang dat je open bent over wat je nastreeft, dat je een goede antenne hebt voor wat er in de buitenwereld speelt en een constructieve dialoog zoekt met de omgeving.

Openheid dus; ook een kernwaarde van ACM.

Een open houding draagt er aan bij dat je respect afdwingt voor de wijze waarop je tot je oordeelsvorming komt.

Dit raakt aan onze derde kernwaarde: onafhankelijkheid.

Wat betekent dit nu voor ons toezicht?

Dames en heren, ACM ziet op de spelregels die gelden tussen bedrijven en consumenten maar bewaakt ook de spelregels die gelden tussen bedrijven onderling.

Ons werk is dus belangrijk voor het vertrouwen van consumenten én bedrijven. Dit zijn twee kanten van dezelfde medaille.

Vertrouwen is een voorwaarde voor het goed functioneren van de economie; van de kringloop van productie en consumptie.

Vertrouwen is dus noodzakelijk om het vliegwiel van de economie weer in beweging te krijgen.

En dat is hoognodig.

Consumenten houden vooralsnog de hand op de knip.

Banken zijn terughoudend met het verstrekken van krediet en de eerste helft van 2013 kende een recordhoogte aan faillissementen.

Dat zijn dus geen positieve indicaties.

ACM kan bijdragen aan vertrouwen

Ik zal dus vandaag vooral spreken over waar wij mee bezig zijn en wat de afgelopen maanden is gepresteerd.

Dat zal ik doen aan de hand van twee thema's die voorop staan in de ACM strategie.

Dit zijn de thema's de consument centraal - zoals het wel is bedoeld - en publieke belangen.

Ik kom daarbij dus ook te spreken over het belang van onafhankelijk toezicht.

Ik ga in mijn verhaal vanzelfsprekend in op de mededinging maar ik zal mij daar niet toe beperken.

Onze scope is immers breder.

ACM ziet toe op naleving van regels voor sectorale regulering, mededinging- en consumentenbescherming; en wij streven daarbij zoveel mogelijk een integrale benadering na.

De consument centraal

Bij ACM staat de consument centraal.

Daarmee bedoel ik dat wij bij onze prioritering goed letten op wat schadelijke gedragingen in de markt betekenen voor de consument.

Zo wil ACM dat voor consumenten duidelijk is wat er te kiezen valt en tegen welke prijs.

Pas dan kan de markt goed werken.

Consumenten kunnen worden benadeeld door kartelafspraken met als gevolg te hoge prijzen of een beperkte keuze, maar bijvoorbeeld ook doordat bedrijven onvoldoende of verkeerde voorlichting geven over hun producten en diensten.

Belangrijk onderdeel van onze taakuitvoering is dus om bedrijven aan te pakken die zich daar schuldig aan maken.

Daarbij geldt ook dat door tegen deze bedrijven op te treden er betere kansen ontstaan voor bedrijven die zich wél aan de regels houden.

In de praktijk ontbreekt het nog wel eens aan de duidelijkheid die consumenten moet worden geboden.

Een voorbeeld: de reisbranche

ACM heeft in vervolg op een boete die in februari al aan een Ierse vliegtuigmaatschappij is opgelegd in mei spelregels voor duidelijke prijzen in de reisbranche gepubliceerd.

Ons was gebleken dat diensten vrijwel nooit af te nemen zijn voor de prijs waarmee wordt geadverteerd.

Allerlei extra kosten worden tijdens het boekingsproces of achteraf in rekening gebracht, bijvoorbeeld administratie-, boekings- of klantkosten.

ACM heeft aangegeven dat bedrijven in de reisbranche duidelijker moeten zijn over de prijs en voorwaarden van hun aanbod.

Dat zijn ook wettelijke regels.

Ik sprak net over de economische omstandigheden en consumentenvertrouwen.

Dan is het natuurlijk onbestaanbaar dat wanneer consumenten geld willen uitgeven, bedrijven hen op deze wijze geld uit de zak kloppen.

ACM is nu gericht aan het kijken of ondernemingen in de reisbranche hun gedrag hebben aangepast.

Zo nodig zullen handhavende maatregelen volgen.

We hebben verder via Consuwijzer consumenten hulp geboden om een beter geïnformeerde keuze te maken bij het boeken van een reis.

Ons ingrijpen baat dus de consument maar ook de mededinging doordat concurrerende ondernemingen die zich al wel aan de regels hielden zo een gelijke kans krijgen.

ACM streeft een integrale aanpak na

Wat ik hiermee wil zeggen dat we niet stoppen bij een boete.

ACM kijkt ook verder naar achterliggende oorzaken van het probleem.

De effectiviteit van het toezicht staat voorop.

En daarbij kunnen we een mix van instrumenten inzetten; van boetes tot informele zienswijzen, markscans en voorlichting. Ook wijzen we partijen op risico's.

Zo willen wij ook ondernemingen een kans geven hun praktijken te herzien.

Tegelijk kunnen we een sector wijzen op overtredingen en duidelijk maken dat als er geen verbetering optreedt, wij zullen overgegaan tot handhaving.

Voorlichting en afschrikking kunnen zo naast elkaar worden ingezet.

Een tweede voorbeeld is de energiesector

Voor de rechtbank diende enkele weken geleden de zaak Greenchoice.

Een energieleverancier, zoals u weet.

Greenchoice had nagelaten deugdelijke eindafrekeningen te sturen aan klanten die waren overgestapt naar een concurrent.

Klanten die teveel aan voorschotten hadden betaald waren hierdoor gedupeerd. Zoals u weet hebben we in deze zaak aan GreenChoice een boete opgelegd van ruim 7 miljoen Euro.

Daarnaast zijn ook de feitelijk leidinggevendenden beboet.

We hebben de boete voor GreenChoice behoorlijk gematigd omdat GreenChoice toezegde een verbetertraject in te zetten waardoor voortaan tijdig en deugdelijk met klanten wordt afgerekend.

Daarnaast heeft GreenChoice voordat het boetebesluit werd genomen alle gedupeerden gecompenseerd : dus terugbetaling van het teveel betaalde, vermeerderd met rente.

Het optreden van ACM heeft er met andere woorden toe geleid dat consumenten hebben gekregen waar ze recht op hebben.

Wij verwachten nu een uitspraak van de rechter voor het eind van het jaar.

Ook hier heeft ACM de sector aan breder onderzoek onderworpen.

En hebben wij de praktijk van onduidelijke of zelfs onbegrijpelijke energierekeningen aan de orde gesteld.

Die onduidelijkheid zorgt er voor dat veel mensen die van plan zijn over te stappen alsnog afhaken.

ACM is nu in gesprek met de energiesector om te zorgen dat de rekeningen inzichtelijker worden om zo de marktdynamiek te bevorderen.

Ook publiceerden we in dit verband al in 2012 een overstapcoach voor de energie.

Zo bieden wij een extra instrument om consumenten te helpen de juiste keuzes te maken.

Als klanten makkelijk kunnen overstappen, moeten bedrijven beter hun best doen om klanten te werven én te behouden.

Dat is nu ook weer een voorbeeld van een integrale aanpak waarmee de belangen van de consumenten én concurrenten bevorderd worden.

Wij denken dat ook in andere markten nog veel potentieel zit om ze beter te laten werken in het belang van de consument.

U kunt dan ook meer soortgelijke interventies van ons tegemoet zien.

Een derde voorbeeld: woningmarkt

Ik wil hier de woningmarkt niet ongenoemd laten. Om verschillende redenen, daar kom ik op.

ACM onderzoekt de bancaire sector

ACM onderzoekt dit jaar de marktwerking in deze sector, waaronder dus ook de hypotheekmarkt.

We kijken onder andere naar welke toetredingsdrempels nieuwe aanbieders ervaren om op de markt actief te worden.

Door eventuele toetredingsdrempels te signaleren en weg te nemen kan de keuzevrijheid van de consument worden vergroot.

Maar we treden ook handhavend op

ACM beboette eind 2011 en in het begin van dit jaar in totaal 79 handelaren voor het manipuleren van executieveilingen.

Huizenverkopers kunnen hierdoor bovenop hun sores van executoriale verkoop ook nog eens extra financieel benadeeld zijn.

Om die reden zijn wij opgetreden en zijn aan de handelaren boetes opgelegd.

Onlangs –nadat de voorzieningenrechter oordeelde dat dat toegestaan was–

publiceerde ACM de boetebesluiten, waarbij de namen van beboete

huizenhandelaren konden worden afgeleid omdat deze terugkwamen in namen van de ondernemingen waar het hier om ging.

Interessant is de rol van de consumentenbond

De Consumentenbond heeft zich als categoriaal belanghebbende in de procedure gemengd.

Art. 93 Mededingingswet biedt deze mogelijkheid uitdrukkelijk maar daarvan is eerder geen gebruik gemaakt.

In vervolg hierop zal de Consumentenbond ook een rol spelen in de hoofdprocedure die nu bij de Rechtbank nog zal volgen.

Als categoriaal belanghebbende kan de Consumentenbond haar zienswijze indienen en krijgt zij toegang tot het dossier.

U kunt zich voorstellen dat debat ontstaat over de vraag tot welke stukken recht op toegang bestaat met name omdat de Consumentenbond ook—vanzelfsprekend, zou ik haast zeggen—gedupeerde huizenverkopers wil bijstaan die mogelijke schade die zij hebben geleden willen proberen te verhalen in een civiele (vervolg-)procedure.

Onder regie van de Rechtbank probeert ACM nu met alle procespartijen tot een afspraak te komen die werkbaar is en recht doet aan ieders positie in de procedure.

Veel meer kan ik hier op dit moment niet over zeggen maar duidelijk is wel dat we hier een procesdomein betreden dat zich de komende jaren verder zal ontwikkelen.

Een parallelle ontwikkeling op het Europees vlak zoals toegang tot karteldossiers van de Europese Commissie en voorstellen voor regelgeving ter bevordering van civiele handhaving, zullen ook zeker een wisselwerking hebben.

Met al deze maatregelen wil ACM er aan bijdragen dat consumenten hun vertrouwen in de markt hervinden.

Daarvoor is het in elk geval noodzakelijk dat er wat te kiezen is, dat de keuzes duidelijk zijn en de prijs helder.

Alleen dan kunnen consumenten hun rol aan de vraagkant effectief spelen, en daar hun voordeel mee doen.

En dat is weer in het belang van alle spelers; consumenten én bedrijven

Publieke belangen

Dan nu over naar het tweede onderdeel van mijn verhaal, publieke belangen

Dames en heren, onlangs presenteerde de WRR het zeer lezenswaardige adviesrapport “toezien op publieke belangen”.

De WRR geeft hierin aan dat de maatschappelijke functie van het toezicht centraal moet staan.

Toezicht is niet bedoeld als een directe inkomstenbron voor de staat.

Dat is mij uit het hart gegrepen.

ACM ziet haar taakopdracht ook duidelijk breder.

Ik heb u al enkele voorbeelden gegeven.

Belangrijk onderdeel van onze strategie is dat wij er voor kiezen om scherp oog te hebben voor publieke belangen.

Naast het bevorderen van concurrentie en consumentenbescherming kunnen bij onze afwegingen dus ook andere belangen een rol spelen.

Dat is een zeer actueel en steeds weerkerend onderwerp.

Een goed voorbeeld is de zorg

Het is belangrijk om in de zorg te blijven streven naar kwaliteitsverbetering en kostenbeheersing.

Dit kan door verschillende vormen van samenwerking.

Daar komt de ACM al snel om de hoek kijken. Bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van toegankelijkheid en betaalbaarheid.

Het zal u niet ontgaan zijn dat er een ware fusiegolf in de zorgsector plaatsvindt.

Sinds april toetste ACM al zo'n vijftien aanvragen voor zorgfusies.

Om bij te dragen aan het belang van goede zorg heeft ACM afgelopen week haar visie op de verdere ontwikkeling van concurrentie in de ziekenhuiszorg gepubliceerd.

Zo willen wij door het vooraf geven van voorlichting "of *guidance*" meer duidelijkheid geven over toepassing van de Mededingingswet in deze sector.

Onze belangrijkste boodschap is dat wat ons betreft er veel ruimte is voor samenwerkingsvormen die ten goede komen aan de patiënt.

Het oordeel van de afnemers van de zorg, de patiënten, en ook verzekeraars nemen hier een centrale plek in.

Zij zijn in toenemende mate in staat een goed onderbouwd oordeel te geven over de consequenties van verschillende vormen van samenwerking.

In voorkomende gevallen kan ACM via een informele zienswijze kenbaar maken wat wettelijk mogelijk is.

Dat zullen we graag doen wanneer een concreet geval ook als voorbeeld kan dienen voor andere zorgaanbieders.

We grijpen alleen in als er negatieve effecten optreden voor de consument – de patiënt of verzekerde-, als gevolg van een mededingingsbeperking.

Dit geldt zowel voor samenwerkingsverbanden als voor fusies.

De vorm (samenwerking of fusie) is dus niet doorslaggevend bij de beoordeling. Ik hecht eraan dit te benadrukken want in de sector lijkt dit nog niet voldoende doorgedrongen.

Een ander publiek belang is duurzaamheid

Ook een belangrijk thema voor ACM.

Eerder dit jaar publiceerden wij al een kennisbank met jurisprudentie over dit onderwerp en deze zomer consulteerden wij een *position paper*.

Directe aanleiding voor deze in 2012 gestarte activiteiten was de constatering - onder andere door de SER - dat ondernemingen onzekerheid ervaren over wat wel en niet mag volgens de mededingingsregels.

Dit zou (ongewenste) onzekerheid creëren, wat duurzaamheidsinitiatieven af kan remmen

In ons *positionpaper* geven wij aan welke mogelijkheden wij zien om een duurzaamheidsinitiatief dat de mededinging beperkt, positief te kunnen beoordelen onder artikel 6(3) van de Mededingingswet.

Daarbij gaat de *position paper* in op de brede invulling van het welvaartsbegrip door onder andere aan te geven dat dit de waarde omvat die consumenten toekennen aan het feit dat producten milieuvriendelijk zijn voortgebracht of van betere kwaliteit zijn.

In haar toetsing van gemaakte afspraken of voorgenomen initiatieven zal ACM naast de voordelen voor huidige gebruikers ook rekening houden met de voordelen voor de toekomstige gebruikers.

Om initiatieven goed te kunnen beoordelen is inzicht in beoogde voordelen van belang.

Voor zover partijen die concreet kunnen maken, kan ACM deze bij haar beschouwing betrekken.

Hierbij geldt dus als uitgangspunt dat wij van initiatiefnemers wel verlangen dat ze gedegen *self assessments* uitvoeren.

Daarbij kunt u hen natuurlijk goed van dienst zijn.

Verschillende van u hebben ons ook in de consultatie van de *positionpaper* van waardevolle input voorzien.

Dank daarvoor.

Wij bestuderen nu alle reacties en ik verwacht dat onze zienswijze in november definitief wordt vastgesteld.

Bovendien verwacht ik dat wij in de komende maanden aan de hand van enkele concrete casusposities die nu bij ons voorliggen nog meer duidelijkheid kunnen geven over hoe mededingingsregels zich verhouden tot duurzaamheidsinitiatieven.

Daarbij is ook Beleidsregel Mededinging en Duurzame Ontwikkeling van het Ministerie van Economische Zaken van belang die binnenkort zal worden vastgesteld.

De eerder gememoreerde onzekerheid leidde in januari van dit jaar namelijk ook tot een oproep vanuit de Tweede Kamer aan - toen nog - staatssecretaris Bleker om hierover met een beleidsregel te komen.

Daarom hebben we nu twee documenten.

De *position paper* en de beleidsregel liggen dus in elkaars verlengde en zijn in goed overleg tot stand gekomen.

Zo kom ik vanzelf bij het Energieakkoord

Hier heeft een concrete toepassing van onze visie op duurzaamheid reeds plaatsgevonden bij het oordeel van ACM over de gecoördineerde sluiting van vijf kolencentrales; zoals in het akkoord was voorzien.

Een dergelijke gezamenlijke capaciteitsbeperking behoort zoals u weet tot de zwaarste mededingingsbeperkingen, omdat deze veelal leidt tot een prijsverhoging voor de afnemers.

In de berekening bedraagt dit in totaal rond de 450 miljoen Euro in de periode 2016 – 2021.

ACM heeft getoetst of de afspraak voldoet aan de uitzonderingscriteria van artikel 6 lid 3 van de Mededingingswet.

Het is in principe aan partijen om aan te tonen dat aan deze criteria is voldaan, maar vanwege het grote maatschappelijke belang van het Energieakkoord heeft ACM zelf onderzoek gedaan naar de mogelijke positieve milieu-effecten.

Op basis van de berekeningen die ten grondslag liggen aan het Energie-akkoord heeft ACM de grootte van de milieuvordelen in geld uitgedrukt.

Het gaat hier om de voordelen van verminderde uitstoot van SO₂, NO_x en fijnstof. Vermindering van de CO₂ uitstoot is neergezet als een belangrijk voordeel dat met de sluiting wordt behaald.

ACM ziet dat anders.

De verminderde uitstoot van CO₂ leidt niet tot een milieuvoordeel omdat door het Europese systeem van CO₂-emissierechten, verminderde uitstoot in Nederland ruimte biedt voor, en op korte of langere termijn zal leiden tot, meer uitstoot elders.

ACM heeft in haar toets verder alleen de voordelen die rechtstreeks voortvloeiden uit de sluiting meegewogen.

Er is geen toets gedaan op andere voor en nadelen van het gehele akkoord. Het moet immers gaan om effecten die rechtstreeks en causaal verband houden met de afspraak.

Alles optellend heeft ACM moeten constateren dat de milieuvordelen te beperkt zijn om op te wegen tegen de prijsverhoging voor de gebruikers.

Voor zover alsnog tot sluiting zou worden besloten, dient er een manier te worden gevonden die maakt dat de mededingingsregels zich hier niet tegen verzetten.

Mede gelet op het voorgaande deel ik niet de opvatting dat ACM op basis van bepaalde jurisprudentie had moeten concluderen dat het kartelverbod hier niet van toepassing is.

Met name kan in dit geval mijns inziens niet betoogd worden dat er sprake was van een niet-mededingingsbepenkende hoofdovereenkomst waar de afspraak tot sluiting van de kolencentrales een ondergeschikt maar noodzakelijk onderdeel van vormde.

De partijen bij het akkoord zijn nu de eerst aangewezenen om met oplossingen te komen.

ACM is natuurlijk bereid constructief mee te denken.

Dit voorbeeld brengt mij op het **derde onderdeel** van mijn verhaal.

De onafhankelijkheid van het toezicht.

Een voorwaarde die cruciaal is voor onze taakuitvoering.

Onafhankelijk toezicht

De ACM is een onafhankelijke toezichthouder.

Wij komen binnen onze wettelijke bevoegdheden zelfstandig tot besluitvorming.

Natuurlijk is er ruimte voor discussie en zijn wij bereid tot overleg met belanghebbenden over de gevoerde argumentatie.

Maar de eindbeslissing nemen wij zelfstandig los van politieke inmenging of beïnvloeding door belangengroepen.

Ik denk dat de gang van zaken rond het energieakkoord dit ook aantoont.

Overigens wil ik benadrukken dat de minister en zijn departement bij mij nooit enige vraagteken hebben laten bestaan over onze onafhankelijke status en het belang daarvan.

Twijfels daarover in de 1e Kamer zijn ook in de discussie met de minister weggenomen.

Overigens werd in de twee Kamers nog wel verschillend gedacht over de vraag hoe onafhankelijk ACM eigenlijk moest zijn; het was al snel voor de één teveel en voor de ander te weinig, maar dit terzijde.

Ik denk dat die twijfels inmiddels zijn weggenomen.

Een recent voorbeeld ter illustratie is misschien nog de vermeende boetetaakstelling voor ACM.

Daar is dus geen sprake van.

Daar heeft de minister van EZ zich duidelijk over uitgesproken.

Die onafhankelijkheid is ook noodzakelijk.

Immers de wetten waar wij op toezien, zien ook op overheidshandelen of raken op andere wijze de belangen van de staat.

Bijvoorbeeld waar de staat aandeelhouder is of hoeder van een bepaald publiek belang.

Zo kwamen wij op 2 oktober met onze methodebesluiten waarin wij aangeven hoe de komende jaren de tarieven voor energietransport worden bepaald.

Later dit jaar volgen de daadwerkelijke tariefbesluiten.

Zoals u weet zijn onze energienetwerken in publieke handen.

ACM stelt de toegestane inkomsten voor netbeheerders vast zodat zij niet meer dan een redelijke winstmarge kunnen behalen.

Daar staat tegenover dat er voldoende geïnvesteerd moet worden in de kwaliteit van het netwerk; bijvoorbeeld uit het oogpunt van leveringszekerheid.

Maar ook in andere belangrijke sectoren, zoals vervoer, heeft ACM - naast een regulerende - ook een controlerende taak.

Zo heeft u in de kranten kunnen lezen dat wij deze zomer nader informatie hebben opgevraagd over de voorgenomen samenwerking tussen Schiphol en KLM.

Deze informatie wordt nu door ons bestudeerd.

De verschillende belangen die de overheid behartigt lopen dus niet noodzakelijk synchroon.

In het kader van de Wet Markt en Overheid is ACM verder begonnen met voorlichting over de gedragsregels die concurrentievervalsing door overheden moeten tegengaan.

Ook heeft ACM enkele audits uitgevoerd.

Onze eerste conclusie is dat de overheid daadwerkelijk economische activiteiten verricht waarvoor de wet geldt.

U kunt dan denken aan het ophalen van bedrijfsafval, het detacheren van personeel aan niet-overheden, en de exploitatie van sportaccommodaties.

We zien ook dat deze overheden al wel actie hebben ondernomen zoals een inventarisatie van economische activiteiten en in sommige gevallen aanpassingen van hun handelswijze of kostprijsmethodiek

Vanaf juli 2014 is de overgangperiode voorbij waarbinnen overheden bestaande gedragingen kunnen aanpassen.

Als de ACM dan vaststelt dat de wet wordt overtreden, kan zij een last onder dwangsom opleggen.

Overigens is dat bij activiteiten die overheden nieuw opstarten al het geval.

Ondernemers kunnen met hun klachten bij ACM terecht.

Dat is vooralsnog nog maar in een beperkt aantal gevallen gebeurd.

Maar dat kan natuurlijk gaan veranderen.

U kunt hierbij uw cliënten mogelijk een dienst bewijzen.

Kortom, ook als bedrijven in handen zijn van de overheid, of op een andere manier geld opleveren voor de schatkist, houden wij toezicht.

Daarom is onze onafhankelijkheid essentieel.

Waar wet en regelgeving tekort schieten om markten te laten werken, hebben wij bovendien een adviserende rol formeel of informeel om zaken beter te maken.

Een goed voorbeeld in de vervoersector is de *quickscan* van het spoor die wij binnenkort zullen uitbrengen.

De Staatssecretaris van het ministerie van Infrastructuur en Milieu heeft ons naar aanleiding van een daartoe strekkende motie in de Tweede Kamer verzocht om de afhankelijkheden in kaart te brengen van regionale vervoerders ten opzichte van de NS.

In onze scan zullen wij aanbevelingen doen om voor toetreders de toegankelijkheid tot de vervoermarkt verbeteren.

Door marktimperfecties in kaart te brengen en voorstellen te doen voor verbetering willen wij ook hier de markt beter laten werken.

Kort gezegd: ACM zet haar strategie om in acties en heeft haar vizier gericht op de consument en houdt publieke belangen in het oog.

Zo nodig wordt opgetreden, ook waar dat de overheid als marktpartij raakt. Schieten de regels te kort om marktproblemen op te lossen, dan signaleert ACM dat bij de wetgever in het maatschappelijk debat.

Met de WRR zeg ik dan ook, toezicht houden is meer dan bonnen schrijven.

Het denk ik daarom goed dat de recente brief van minister Kamp aan de Tweede Kamer over het boetebeleid die eerdere verwachtingen rond hogere boete-inkomsten zoals geraamd in het Regeerakkoord flink tempert.

Overigens voordat hier weer verwarring over zou kunnen ontstaan; nut en noodzaak van het boete-instrument staan bij ons niet ter discussie.

Boetes zijn een essentieel onderdeel voor de effectiviteit van ons toezicht.

Zowel vanuit het oogpunt van bestraffing als vanwege de preventie werking die hiervan uitgaat.

Maar ons streven is vooral om te zorgen dat toezicht effectief is.

Zoals gezegd willen en kunnen wij maatwerk leveren juist door het brede instrumentarium waarin de wet voorziet; zeker nu we regulering, consumenten en mededingingstoezicht onder één dak hebben.

Daarbij geldt wel dat de toezichthouder over voldoende mensen en middelen moet kunnen beschikken om haar onafhankelijke rol waar te kunnen maken.

Want dat is ook onafhankelijkheid.

Dat je bent toegerust op je taak en kunt vertrouwen op de kennis en expertise die je in huis hebt.

Dat is een noodzakelijke voorwaarde voor onafhankelijk oordeelsvorming

ACM heeft die kennis en expertise.

Onze uitdaging is er voor te zorgen dat dat zo blijft.

In tijden van bezuinigingen is dat niet vanzelfsprekend.

Vraag is of het belang van toezicht tegelijk niet alleen maar toeneemt.

Met name nu je ziet dat de overheid zich terugtrekt en bedrijven worden opgeroepen zelf invulling te geven aan wensen die leven.

Bij de politiek, bij de bedrijven zelf of beiden.

Ik ben daar op zich niet tegen.

Maar ik heb vandaag vanuit mijn praktijk enkele voorbeelden genoemd die de risico's illustreren die hiermee kunnen samenhangen.

Dames en heren, investeren in goed toezicht is investeren in de economie.

Goed toezicht is zo in ieders belang.

Dat zult u hier in deze zaal met me eens zijn.

Hoe we dat kunnen blijven bewerkstelligen - en dus ook financieren - is een belangrijke vraag die zich steeds sterker opdringt.

Afsluiting

Dames en heren, ik hoop dat ik u met mijn bijdrage vandaag heb kunnen informeren over de eerste maanden van de Autoriteit Consument en Markt.

Waarom het belangrijk is dat we er zijn en hoe wij onze taken en bevoegdheden professioneel, open en onafhankelijk invullen.

Ik denk dat we met ACM een goede start hebben gemaakt.

Ik voel me daarin gesterkt door hetgeen we in korte tijd hebben neergezet maar ook door de weerklank van de door ons ingezette lijn in het publieke debat.

Ik zie er naar uit later vanmiddag nog nader met u te spreken over de toezichtstijl die ACM hierbij hanteert.

Ik dank de organisatie voor de uitnodiging om hier vandaag te spreken en ik dank u allen voor uw aandacht.